

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪಂಚವಟೀಮಾರ್ಗೇ ಜಟಾಯುಷೋ ದರ್ಶನಂ ತಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ವಸ್ಯ
ವಿಸ್ತರೇಣ ಪರಿಚಯದಾನಂ

ಅಥ ಪಂಚವಟೀಂ ಗಚ್ಛನ್ನಂತರಾ ರಘುನಂದನಃ |
ಆಸಸಾದ ಮಹಾಕಾಯಂ ಗೃಧ್ರಂ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಂ || 3.14.1 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೌ ಮಹಾಭಾಗೌ ವನಸ್ಥಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಮೇನಾತೇ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪಕ್ಷಿಂ ಬ್ರುವಾಣೌ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ || 3.14.2 ||

ತತೋ ಮಧುರಯಾ ವಾಚಾ ಸೌಮ್ಯಯಾ ಪ್ರೀಣಯನ್ನಿವ |
ಉವಾಚ ವತ್ಸ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ವಯಸ್ಯಂ ಪಿತುರಾತ್ಮನಃ || 3.14.3 ||

ಸ ತಂ ಪಿತೃಸಖಂ ಮತ್ಪ್ತಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಸ ತಸ್ಯ ಕುಲಮವ್ಯಗ್ರಮಥ ಪಪ್ರಚ್ಛ ನಾಮ ಚ || 3.14.4 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಲಮಾತ್ಮಾನಮೇವ ಚ |
ಆಚಚಕ್ಷೇ ದ್ವಿಜಸ್ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಭೂತಸಮುದ್ಭವಂ || 3.14.5 ||

ಪೂರ್ವಕಾಲೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯೇ ಪ್ರಜಾಪತಯೋಽಭವನ್ |
ತಾನ್ ಮೇ ನಿಗದತಃ ಸರ್ವಾನಾದಿತಃ ಶೃಣು ರಾಘವ || 3.14.6 ||

ಕರ್ದಮಃ ಪ್ರಥಮಸ್ತೇಷಾಂ ವಿಕೃತಸ್ತದನಂತರಂ |
ಶೇಷಶ್ಚ ಸಂಶ್ರಯಶ್ಚೈವ ಬಹುಪುತ್ರಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 3.14.7 ||

ಸ್ಥಾನುರ್ಮರೀಚಿರತ್ರಿಶ್ಚ ಕ್ರತುಶ್ಚೈವ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚಾಂಗಿರಾಶ್ಚೈವ ಪ್ರಚೇತಾಃ ಪುಲಹಸ್ತಥಾ || 3.14.8 ||

ದಕ್ಷೋ ವಿವಸ್ವಾನಪರೋಽರಿಷ್ಟನೇಮಿಶ್ಚ ರಾಘವ |
ಕಶ್ಯಪಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತೇಷಾಮಾಸೀಚ್ಚ ಪಶ್ಚಿಮಃ || 3.14.9 ||

ಪ್ರಜಾಪತೇಸ್ತು ದಕ್ಷಸ್ಯ ಬಭೂವುರಿತಿ ವಿಶ್ರುತಾಃ |
ಷಷ್ಠಿದುರ್ಹಿತರೋ ರಾಮ ಯಶಸ್ವಿನೋ ಮಹಾಯಶಃ || 3.14.10 ||

ಕಶ್ಯಪಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ತಾಸಾಮಷ್ಟೈ ಸುಮಧ್ಯಮಾಃ |
ಅದಿತಿಂ ಚ ದಿತಿಂ ಚೈವ ದನೂಮಪಿ ಚ ಕಾಲಕಾಂ || 3.14.11 ||

ತಾಮ್ರಾಂ ಕ್ರೋಧವಶಾಂ ಚೈವ ಮನುಂ ಚಾಪ್ಯನಲಾಮಪಿ |
ತಾಸ್ತು ಕನ್ಯಾಸ್ತತಃ ಪ್ರೀತಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 3.14.12 ||

ಪುತ್ರಾಂಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭರ್ತೃನ್ ವೈ ಜನಯಿಷ್ಯಥ ಮತ್ಸಮಾನ್ |
ಅದಿತಿಸ್ತನ್ಮನಾ ರಾಮ ದಿತಿಶ್ಚ ದನುರೇವ ಚ || 3.14.13 ||

ಕಾಲಕಾ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ಶೇಷಾಸ್ತ್ವಮನಸೋಽಭವನ್ |
ಅದಿತ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞಿರೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶದರಿಂದಮ || 3.14.14 ||

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ಅಶ್ವಿನೌ ಚ ಪರಂತಪ |
ದಿತಿಸ್ತ್ವಜನಯತ್ ಪುತ್ರಾನ್ ದೈತ್ಯಾಂಸ್ತಾತ ಯಶಸ್ವಿನಃ || 3.14.15 ||

ತೇಷಾಮಿಯಂ ವಸುಮತೀ ಪುರಾಽಽಸೀತ್ ಸವನಾರ್ಣವಾ |
ದನುಸ್ತ್ವಜನಯತ್ ಪುತ್ರಮಶ್ವಗ್ರೀವಮರಿಂದಮ || 3.14.16 ||

ನರಕಂ ಕಾಲಕಂ ಚೈವ ಕಾಲಕಾಪಿ ವ್ಯಜಾಯತ |
ಕ್ರೌಂಚೀಂ ಭಾಸೀಂ ತಥಾ ಶ್ವೇನೀಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೀಂ ತಥಾ ಶುಕೀಂ || 3.14.17 ||

ತಾಮ್ರಾ ತು ಸುಷುಮೇ ಕನ್ಯಾಃ ಪಂಚೈತಾ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಾಃ |
ಉಲೂಕಾಂಜನಯತ್ ಕ್ರೌಂಚೀ ಭಾಸೀ ಭಾಸಾನ್ ವ್ಯಜಾಯತ || 3.14.18 ||

ಶೈನೀ ಶೈನಾಂಶ್ಚ ಗೃಧ್ರಾಂಶ್ಚ ವ್ಯಜಾಯತ ಸುತೇಜಸಃ |
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೀ ತು ಹಂಸಾಂಶ್ಚ ಕಲಹಂಸಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ || 3.14.19 ||

ಚಕ್ರವಾಕಾಂಶ್ಚ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಿಜಜ್ಞೇ ಸಾಪಿ ಭಾಮಿನೀ |
ಶುಕೀ ನತಾಂ ವಿಜಜ್ಞೇ ತು ನತಾಯಾಂ ವಿನತಾ ಸುತಾ || 3.14.20 ||

ದಶ ಕ್ರೋಧವಶಾ ರಾಮ ವಿಜಜ್ಞೇಽಪ್ಯಾತ್ಮಸಂಭವಾಃ |
ಮೃಗೀಂ ಚ ಮೃಗಮಂದಾಂ ಚ ಹರೀಂ ಭದ್ರಮದಾಮಪಿ || 3.14.21 ||

ಮಾತಂಗೀಮಥ ಶಾರ್ದೂಲೀಂ ಶ್ವೇತಾಂ ಚ ಸುರಭೀಂ ತಥಾ |
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಾಂ ಸುರಸಾಂ ಕದ್ರುಕಾಮಪಿ || 3.14.22 ||

ಅಪತ್ಯಂ ತು ಮೃಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮೃಗ್ಯಾ ನರವರೋತ್ತಮ |
ಋಕ್ಷಾಶ್ಚ ಮೃಗಮಂದಾಯಾಃ ಸ್ಮರಾಶ್ಚಮರಾಸ್ತಥಾ || 3.14.23 ||

ತತಸ್ತ್ವಿರಾವತೀಂ ನಾಮ ಜಜ್ಞೇ ಭದ್ರಮದಾ ಸುತಾಂ |
ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ವಿರಾವತಃ ಪುತ್ರೋ ಲೋಕನಾಥೋ ಮಹಾಗಜಃ || 3.14.24 ||

ಹರ್ಯಾಶ್ಚ ಹರಯೋಽಪತ್ಯಂ ವಾನರಾಶ್ಚ ತಪಸ್ವಿನಃ |
ಗೋಲಾಂಗೂಲಾಶ್ಚ ಶಾರ್ದೂಲೀ ವ್ಯಾಘ್ರಾಂಶ್ಚಜನಯತ್ ಸುತಾನ್ || 3.14.25 ||

ಮಾತಂಗ್ಯಾಸ್ತ್ವಥ ಮಾತಂಗಾ ಅಪತ್ಯಂ ಮನುಜರ್ಷಭ |
ದಿಶಾಗಜಂ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಶ್ವೇತಾ ವ್ಯಜನಯತ್ ಸುತಂ || 3.14.26 ||

ತತೋ ದುಹಿತರೌ ರಾಮ ಸುರಭಿದ್ವೇ ವ್ಯಜಾಯತ |
ರೋಹಿಣೀಂ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗಂಧರ್ವೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಂ || 3.14.27 ||

ರೋಹಿಣ್ಯಜನಯದ್ ಗಾವೋ ಗಂಧರ್ವೀ ವಾಜಿನಃ ಸುತಾನ್ |
ಸುರಸಾಜನಯನ್ನಾಗಾನ್ ರಾಮ ಕದ್ರೂಶ್ಚ ಪನ್ನಗಾನ್ || 3.14.28 ||

ಮನುರ್ಮನುಷ್ಯಾಂಜನಯತ್ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನ್ ವೈಶ್ಯಾಞ್ಯಾದ್ರಾಂಶ್ಚ ಮನುಜರ್ಷಭ || 3.14.29 ||

ಮುಖತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾತಾ ಉರಸಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಸ್ತಥಾ |
ಊರುಭ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞರೇ ವೈಶ್ಯಾಃ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಶೂದ್ರಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ || 3.14.30 ||

ಸರ್ವಾನ್ ಪುಣ್ಯಫಲಾನ್ ವೃಕ್ಷಾನನಲಾಪಿ ವ್ಯಜಾಯತ |
ವಿನತಾ ಚ ಶುಕೀಪೌತ್ರೀ ಕದ್ರೂಶ್ಚ ಸುರಸಾಸ್ವಸಾ || 3.14.31 ||

ಕದ್ರೂರ್ನಾಗಸಹಸ್ರಂ ತು ವಿಜಜ್ಞೇ ಧರಣೀಧರಾನ್ |
ದ್ವೌ ಪುತ್ರೌ ವಿನತಾಯಾಸ್ತು ಗರುಡೋಽರುಣ ಏವ ಚ || 3.14.32 ||

ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತೋಽಹಮರುಣಾತ್ ಸಂಪಾತಿಶ್ಚ ಮಮಾಗ್ರಜಃ |
ಜಟಾಯುರಿತಿ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಶೈನೀಪುತ್ರಮರಿಂದಮ || 3.14.33 ||

ಸೋಽಹಂ ವಾಸಸಹಾಯಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದೀಚ್ಛಸಿ |
ಇದಂ ದುರ್ಗಂ ಹಿ ಕಾಂತಾರಂ ಮೃಗರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತಂ |
ಸೀತಾಂ ಚ ತಾತ ರಕ್ಷಿಷ್ಯೇ ತ್ವಯಿ ಯಾತೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೇ || 3.14.34 ||

ಜಟಾಯುಷಂ ತು ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ರಾಘವೋ
ಮುದಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ಸನ್ನತೋಽಭವತ್ |
ಪಿತುರ್ಹಿ ಶುಶ್ರಾವ ಸವಿತ್ವಮಾತ್ಮವಾನ್
ಜಟಾಯುಷಾ ಸಂಕಥಿತಂ ಪುನಃ ಪುನಃ || 3.14.35 ||

ಸ ತತ್ರ ಸೀತಾಂ ಪರಿದಾಯ ಮೈಥಿಲೀಂ
ಸಹೈವ ತೇನಾತಿಬಲೇನ ಪಕ್ಷಿಣಾ |
ಜಗಾಮ ತಾಂ ಪಂಚವಟೀಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋ
ರಿಪೂನ್ ದಿಧಕ್ಷ್ಯಲಭಾನಿವಾನಲಃ || 3.14.36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||